

за ценитъ на едро. Сравнително по-трудно могат да се съберат потребнитъ сведения за горитъ, които, както е известно, не сж точно измѣрени и обособени въ стопанства.

По тоя докладъ не станаха особени разисквания. Върховниятъ статистически съветъ, който, съгласно чл. 11 отъ закона за Главната дирекция на статистиката, е най-висшето съвещателно статистическо учреждение въ страната, подъ чието указание и идейно ръководство се водятъ всички официални статистики, отъ който и да е държавенъ ресурсъ или изборно учреждение, въ случая смѣтна, че разискването и приемането на кадъра за стопански статистики, означенъ въ поменатата конвенция, е отъ компетенцията на правителството и Народното събрание.

Съветътъ, обаче, намѣри, че може и трѣбва да се занимава съ методологичнитъ принципи, дадени въ анексите къмъ сжщата конвенция, както и изобщо съ начинитъ, срѣдствата и възможноститъ за по-рационалното изработване на всѣка една отъ набелязанитъ стопански статистики.

Така поставенъ въпросътъ, въ току-що изтеклата сесия се разгледа само статистиката за външната търговия, като втора точка отъ дневния редъ, съ пожелание, и останалитъ статистики да бждатъ разгледани по сжщия начинъ въ следнитъ сесии.

*

Отъ освобождението на България, отъ когато се работи статистиката за външната търговия, до сега се събиратъ и разработватъ сведения за така наречената *специална* външна търговия.

За *обектъ* на *вноса* се смѣтатъ всички внесени въ страната стоки, заедно съ ония, които сж извадени отъ антрепозитнитъ складове и обявени за консумация. Изключение се прави само за следнитъ стоки: 1) внесени временно; 2) изнесенитъ временно български произведения, съ цель да претърпятъ известна преработка, при завръщането имъ въ България; 3) изнесенитъ временно мѣстни или чуждестранни стоки, които по известни причини не сж могли да бждатъ продадени въ чужбина и се връщатъ пакъ въ страната; 4) монетитъ съ легаленъ курсъ; 5) предметитъ, предназначени за двореца на Държавния Глава, за инностраннытъ дипломатически агенти, консули и пр., както и багажа и покщнината на българскитъ легационни и др. служители при завръщането имъ въ България; и 6) транзитирани презъ страната чуждестранни стоки.

По-конкретно и по-пълно, отбелязанитъ въ горнитъ шесть точки изключения могатъ да се изразятъ, съгласно указанията на Отдѣлението за митницитъ, по следния начинъ: не се наблюдаватъ и разработватъ като обектъ на вносната търговия: 1) временно внесени празни сждове, чували, харари, чулове и пр., когато се внасятъ за пълнене съ мѣстни стоки и връщатъ обратно въ чужбина¹⁾; 2) временно изнесенитъ празни сждове за пълнене съ чужди стоки, когато се връщатъ обратно въ страната; 3) временно внесени пълни съ чужди произведения сждове, за които вносителитъ си запазватъ правото да ги върнатъ обратно въ чужбина празни; 4) мѣстнитъ стоки, които сж били изнесени въ чужбина и по каквито и да било причини се връщатъ обратно въ страната, ако отъ изнасянето имъ не сж се изменили повече отъ шесть месеци; 5) стокитъ, които се внасятъ за изложби, да се показватъ по панаири, сборове и пр., или пъкъ да служатъ за образци²⁾; 6) временно изнесенитъ въ чужбина мѣстни произведения съ цель за обработка, дообработка или поправка, когато се връщатъ обратно въ страната; 7) стокитъ обявени за вносъ, а въ последствие новоизнесени; 8) временно вкарания въ страната добитъкъ за паша³⁾; 9) временно изкарания добитъкъ за паша, когато се връща обратно въ страната; 10) монетитъ съ легаленъ курсъ; 11) предметитъ по

чл. 6 отъ закона за митницитъ; 12) внесената отъ българскитъ рибари риба, уловена въ Дунава или Черно море; 13) транзитнитъ стоки при вноса.

За *обектъ* на *износната* търговия се смѣтатъ всичкитъ изнесени мѣстни произведения, както и натурализиранитъ чуждестранни стоки, т. е. ония, за които е платено вносно мито, или сж престояли шесть месеца въ страната. Не се третиратъ като износъ следнитъ стоки: 1) временно внесени въ страната, когато се повръщатъ обратно за странство; 2) изнесенитъ временно за преработка и др. цели, за които е било декларирано, че ще бждатъ възвърнати въ опредѣленъ срокъ; 3) износа на монети съ легаленъ курсъ; и 4) вешитъ и покщнината на чуждестраннитъ дипломатически агенти, консули и др. и на българскитъ служители отъ сжщата категория.

По-подробно Отдѣлението на митницитъ опредѣля обекта на износната търговия по следния начинъ: наблюдаватъ се и се събиратъ статистически сведения за: а) обмитенитъ за износъ стоки и б) стокитъ временно внесени, когато се връщатъ обратно въ чужбина, и то следъ като сж обработени, дообработени или поправени въ страната. Изключватъ се: 1) временно внесени празни сждове, чували, харари, чулове и пр., внесени за пълнене и наново изнесени съ мѣстни стоки, когато се връщатъ обратно за странство, пълни съ мѣстни произведения; 2) временно внесени пълни съ чужди стоки сждове, когато се връщатъ обратно за чужбина празни; 3) временно изнесенитъ празни сждове за пълнене съ чужди стоки²⁾; 4) стокитъ, които се изнасятъ временно въ чужбина съ цель за обработка, преработка или поправка²⁾; 5) мѣстнитъ произведения, когато се изнасятъ въ чужбина за изложба или съ цель да бждатъ показвани по панаири, сборове и пр., или пъкъ да служатъ като образци²⁾; 6) добитъка, който се изкарва временно на паша²⁾; 7) добитъка вкаранъ временно за паша, когато се връща обратно за чужбина; 8) монети съ легаленъ курсъ; 9) предметитъ по чл. 8, буква „а“ отъ закона за митницитъ; 10) новоизнесенитъ стоки и 11) транзитнитъ стоки при износа.

За *обектъ* на *транзита* се наблюдаватъ, регистриратъ и обработватъ сведенията, събрани за всички стоки, на които прекарването презъ българската територия е свободно, следъ като бждатъ изпълнени спрямо тѣхъ предвиденитъ за вноса и износа формалности. Обаче, прѣкиятъ транзитъ на едри пратки въ пловнири вагони, по силата на международния правилникъ за транзита на стокитъ, действащъ отъ 1 май 1889 г., се освобождава отъ тия формалности. По тая причина, до сега сж се събирали и разработвали сведения само за ония пратки транзитирани стоки, които, съгласно чл. чл. 243 и 255 отъ закона за митницитъ, подлежатъ на митническо преглеждане и се таксуватъ.

И най-сетне за *обектъ* на *антрепозита* се приематъ сведенията за стокитъ, които, едновременно съ внасянето имъ отъ странство, сж били декларирани за антрепозитирани. За изваденитъ отъ антрепозитнитъ складове стоки, съ предназначение за консумация, не се събиратъ статистически сведения. Тѣ, както се изтъкна по-горе, минаватъ и се третиратъ въ категорията на внесени¹⁾ стоки.

Съгласно решенията, обаче, на Международната конференция за стопански статистики, свикана и заседавала въ гр. Женева отъ 26.XI. до 14.XII м. 1928 год. набелязаниятъ по-горе обектъ се разширява. Въ анексъ I-ви на конвенцията, приета отъ поменатата конференция и подписана отъ страна на България, обектътъ на националната външна търговия се опредѣля, както следва:

„1. *Специалниятъ вносъ* обхваща всички декларирани стоки за вътрешна консумация въ територията, за която се прилагатъ статистикитъ, както и всички стоки, декларирани (въ нормалнитъ условия на режима

¹⁾ Ако тия стоки останатъ въ страната, приематъ се за вносъ при ликвидирани на временно вносната декларация.

²⁾ Ако такива сждове и стоки останатъ въ чужбина, минаватъ се като износи при ликвидирани на временно износната декларация.